

málne oprávnenie na prevedenie domovej prehliadky nie je odvislé na predpisoch cit. § 180, 2. ods. tr. por., ale plynie už z § 98, odst. 2 zákona. Patrí tedy i výkon domovej prehliadky zásadne do okruhu povinností a oprávnení, prislúchajúcich k úradnej pôsobnosti obecného starostu.

Čís. 5259.

I básnickou formou možno podnecovať k trestným činom. Nevadí, že kniha závadného obsahu vyšla len v málo exemplároch.

Ide o právny omyl, ktorý neomlúva trestný čin vinníkov, mal-li obžalovaný za to, že kniha je nezávadná, pretože štátne zastupiteľstvo, ktorému ju predložil k cenzúre, nemalo proti jej vydaniu námietok.

(Rozh. zo dňa 28. marca 1935, Zm III 629/34.)

Obžalovaný E. S. napísal a vydal knihu veršov. Súd prvej stolice odsúdil ho pre závadný obsah niektorých básní pre dvojnásobný prečin rušenia obecného mieru podľa § 14, čís. 1 a pre jednonásobný prečin podľa § 14, čís. 3 zák. na ochr. rep. Odvolací súd vyhovel odvolaniu štátneho zastupiteľstva, zrušil rozsudok prvého súdu pre zmätočnosť podľa § 385, čís. 1 b) tr. p., a kvalifikoval trestný čin obžalovaného ako jednonásobný zločin výzvy k trestným činom podľa § 15, čís. 3 zák. na ochr. rep.

Najvyšší súd zmätočnú sťažnosť obžalovaného čiastočne odmietol, čiastočne zamietol.

Z d ô v o d o v:

Na základe dôvodu zmätočnosti podľa čís. 1a) § 385 tr. por. namieta sťažovateľ po objektívnej stránke, že básnická forma neni spôsobilá k podnecovaniu a že nemohlo prísť k verejnému ohrozeniu hľadiac na povahu jeho počínania, a po subjektívnej stránke, že nemal úmysel poburovať, ale chcel len dať výraz vlastným náladám a predstavám.

Zmätočná sťažnosť neni základná. Už prvý súd správne uviedol, že básnická forma neni na prekážku podnecovaniu, pod ktorým treba rozumieť takú činnosť, ktorá smeruje podľa svojej povahy k tomu, aby bol v osobách, ktorým svedčí, vyvolaný alebo prehľbený duševný stav, náchylný k páchaniu trestných činov toho druhu, k akým pachateľ poukazuje. Vyjadruje-li básnická práca náladu obžalovaného nepriateľskú voči právnym statkom zákonom chráneným, nevylučuje básnická forma spôsobilosť k vzbudeniu týchto nálad u druhých osôb a môže naopak podľa okolností básnická forma tieto nálady vyjadriť silnejšie než obvyklé rečnicke slovo. Námietka, že kniha vyšla v málo exemplároch a že bola prístupná len niektorým jednotlivcom, ktorým obžalovaný knihu dal, takže nemohla slúžiť k tvoreniu verejného mienenia a k ohrozeniu verejného mieru, neodníma trestnému činu nebezpečie, hroziace právnym statkom zákonom chráneným, pretože nebezpečie spojené s podnecovaním je tu nie len priamo u tých osôb, ktorým obžalovaný knihu dal,

ale i ďalších osôb, ktorým sa teprv v budúcnosti kniha do rúk dostane, lebo rozširovaním knihy stala sa táto prístupnou neurčitému väčšiemu počtu osôb, u ktorých účinek podnecovania môže nastať v budúcnosti.

Po subjektívnej stránke sa vyžaduje k inkriminovanému trestnému činu vedomie, že básne obžalovaného podnecujú proti statkom zákonom chráneným a že tým pôsobia vo smere zákonom predpokladanom, totiž k porušovaniu zákonom chránených statkov. Vedomie o obsahu basní namierených proti statkom v § 1 zák. na ochr. rep. označeným neberie sťažovateľ v pochybnosť, ale namieta, že nemal poburovacieho úmyslu, čo je vraj zrejme z toho, že výtisky knihy predložil cenzúre. Lež bol-li si obžalovaný vedomý, že jeho básne dávajú výraz predstavám a náladám smerujúcim na porušenie statkov v § 1 zák. na ochr. rep. uvedených a rozhodol-li sa svoje básne vydať tlačou, tu je nezbytný záver, že chcel aj u iných vyvolať tieto nálady a predstavy o nutnosti násilím sa pokúsiť o zmenu ústavy. Predloženie výtisku cenzúre tento úmysel nevyklučuje. Obžalovaný sa dovoľáva beztrestnosti podľa § 82 tr. z. pre skutkový omyl, čím uplatňuje vo veci zmätok podľa čis. 1 c) § 385 tr. por. Tento omyl spatruje sťažovateľ v tom, že dostal u štátneho zastupiteľstva po predložení svojej knihy k cenzúre informáciu, že môže knihu vydať a že bol preto v domnení, že cenzúra knihy bola už prevedená a že kniha bola shľadaná bezzávadnou. Ponevác táto okolnosť nebola nižšími súdmi zistená, je zmätočná sťažnosť v tejto časti vylúčená ustanovením odst. 3 § 33 por. nov. Ostatne aj v prípade pravdivosti tohoto tvrdenia nešlo by o s k u t k o v ý omyl, lebo sťažovateľ domáha sa beztrestnosti následkom nesprávneho právneho názoru, že trestnosť jeho činu je závislá na tom, či cenzúra shľadala jeho knihu bezzávadnou, tedy následkom p r á v n e h o omylu, ktorý jeho čin neomlúva. Zmätočná sťažnosť bola v časti zákonom vylúčenéj podľa odst. 3 § 434 tr. por. odmietnutá, inak bola ako bezzákladná podľa odst. 1 § 36 por. nov. zamietnutá.

Čís. 5260.

Tím, že někdo vezme na sebe úkol člena dozorčí rady, ač ví, že jej nebude moci zastávatí, an svými znalostmi na to nestačí, je naplněn zákonitý pojem nedbalosti podle § 480, čis. 1 tr. z., dojde-li důsledkem toho k následkům v tomto zákonném ustanovení předpokládaným.

Za stejnou nedbalost je pokládati, když takový činovník, uvědomiv si napotom, že není s to, aby zastával úkol zákonem mu uložený, ve svém úřadě setrvá a ze svého poznatku nevyvodí důsledky.

(Rozh. ze dne 29. března 1935, Zm II 442/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací po ústním líčení vyhověl zmateční stížnosti veřejného žalobce, pokud napadala rozsudek krajského soudu trestního v Brně ze dne 9. června 1933 v časti osvobozující obžalované R. D. a spol. od obžaloby pro přečin podle § 486, čis. 1 tr. z., zrušil naříkaný rozsudek v této časti a vrátil věc nalézacímu soudu, aby o ní v rozsahu zrušení znovu jednal a rozhodl.